охоплення всіх якостей і здібностей, властивих особистостям: здатності до взаємодії з іншими заради спільних цілей, вміння підпорядкувати особисті інтереси загальним. Тому громадянськість може реалізовуватися як через розуміння громадянами цінності своїх свобод та обов'язків, так і через наявність вже сформованих громадянських якостей та цивільних відносин особистості.

Список використаних джерел

1. Бех І. Психолого-педагогічні умови виховання у молоді громадянськості / І. Бех // Громадянське виховання студентської молоді в умовах трансформації суспільства: зб. наук. ст.: за матеріалами Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Черкаси, 19–21 трав. 1998 р.). – Черкаси, 1998. – С. 23–27.
2. Никифоров Ю. О. понятии «гражданственность» / Ю. Никифоров, А. Скалина // Вестник Башкирского университета. – 2007. – Т. 12. – № 4. – С. 188–191.
3. Потехина Е. Н. Сущностные характеристики понятия «гражданственность»: современный контекст / Е. Н. Потехина // Международный научно-исследовательский журнал. – 2017. – № 11(65). – Ч. 2. – С. 130–137.

Світлана Машкаринець

КОРЕКЦІЙНО-ДИДАКТИЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОГО КОМПОНЕНТА У ДОШКІЛЬНИКІВ

Основна освітня лінія Базового компоненту дошкільної освіти «Мовлення дитини» передбачає засвоєння дошкільниками культури мовлення спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях [1]. Разом з тим, мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички.

Результати спеціальних психолого-педагогічних досліджень Ю. Ф. Гаркуші, О. Є. Грибової, О. А. Дмитрієва, С. О. Ігнатьєвої, В. В. Коржевіної, О. В. Ковилової, І. С. Кривов'яз, О. А. Слинько, Л. Г. Соловйової, П. А. Харитонової засвідчують труднощі та відхилення у становленні комунікативної діяльності у дітей дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями.

Стан комунікації визначає загальну успішність пізнавального та особистісного розвитку дитини дошкільного віку. Зокрема, відомі науковці

М. І. Лісіна, Л. Савчук та Л. В. Чернецька наголошують, що у дітей із порушенням мовленнєвого розвитку спостерігаються труднощі в організації власної мовленнєвої поведінки, які негативно впливають на їх спілкування з оточуючими [2–4].

Водночас, на сьогодні недостатньо досліджень, що висвітлюють взаємозв'язок характеру спілкування та ступеня сформованості мовленнєвих засобів, не розглядаються питання взаємовпливу активності поведінки і процесу спілкування, не досліджено спілкування за допомогою альтернативних мовленнєвих засобів. У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема вивчення комунікації осіб з відхиленнями у психічному розвитку в цілому та мовленнєвому зокрема.

Мета дослідження – вивчити корекційно-дидактичні умови формування комунікативного компонента у дітей дошкільного віку.

Мовленнєвий компонент включає навчально-мовленнєву діяльність, мовленнєві навички та мовленнєві вміння.

Мовленнєва діяльність – це основний засіб комунікації. Завдяки мовленнєвій діяльності особистість набуває суспільно-історичного досвіду. Разом з тим, мовленнєва діяльність – основний засіб пізнання дитиною навколишнього світу, обов'язкова умова пізнавальної діяльності будь-якої особистості. Вона відіграє суттєву роль у всій психічній інтелектуальній діяльності людини, беручи участь у процесах пізнання, творчості та в усіх видах мислення.

Мовленнєві навички – автоматичні дії з лексичним, фонематичним та граматичним мовним матеріалом. Мовленнєві вміння – формування мовлення на основі застосування мовних моделей, зразків, та інструкцій в ході навчально-мовленнєвої діяльності.

Важливим завданням з формування комунікативного компонента є розвиток у дітей дошкільного віку порушених психічних функцій, які забезпечують комунікативні навички та уміння. Разом з тим, формування зазначених психічних процесів розкриває можливості для розвитку мовлення дошкільників як повноцінної системи, яка здатна до саморозвитку та саморегуляції, що максимально наблизить її до рівня вікової норми.

Корекційно-дидактичні умови формування комунікативного компоненту у дітей дошкільного віку:

- наявність у дошкільному навчальному спеціалістів, які здатні комплексно забезпечити комунікативно-мовленнєву спрямованість навчання та забезпечити мотивацію комунікативної діяльності дітей дошкільного віку;
- створення комунікативно-розвивального середовища із залучення дітей до активних комунікативних дій та наявність позитивних стимулів;
- використання усіх видів діяльності у певній послідовності з

метою формування комунікативного компонента мовленнєвої діяльності;
– застосування комплексної поетапної методики формування комунікативного компонента мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку із порушенням мовлення;
– реалізація прогнозування взаємодії учасників педагогічного процесу з формування комунікативного компонента мовленнєвої діяльності.

Отже, комунікативний компонент мовленнєвої діяльності передбачає формування мовленнєвих навичок та мовленнєвих умінь. Завдяки мовленнєвій діяльності особистість набуває здатності адаптації до соціуму.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. керівник: А. М. Богуш, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук; авт. кол-в: А. М. Богуш, Г. В. Бєлєнька, О. Л. Богініч та ін. К., 2012. 26 с.
2. Лисина М. И. Формирование личности ребенка в общении. СПб. : Питер, 2009. 320 с.
3. Савчук. Л. Змістовий аспект формування комунікативно-мовленнєвих умінь у дітей шестирічного віку. *Науково-методичний збірник*. Вип. 6. Інститут спеціальної педагогіки АПН України. К. : Наук. світ, 2005. С. 183–187.
4. Чернецкая Л. В. Развитие коммуникативных способностей у дошкольников: практическое руководство для педагогов и психологов дошкольных образовательных учреждений. Ростов н/Д : Феникс, 2005. 256 с.

Ірина Медведська

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ ШКОЛЯРІВ

Сучасна система освіти зазнає суттєвих перетворень: змінюються освітні стандарти, вводяться нові навчальні дисципліни; об’єднуються навчальні предмети які створюють загальні цикли в освітньому процесі; відбувається багаторівнева підготовка фахівців (бакалавр – магістр – доктор); навчальна діяльність професійно та творчо спрямована на розвиток від інформаційної до відтворювально-творчої діяльності з використанням дистанційних технологій.

Сучасне покоління дітей зростає в умовах постійної зміни суспільства, збагачення його інформаційними ресурсами опановуючи новітні технології в умовах технічного прогресу.

Вчені з’ясували, що саме творча людина здатна не формально та